

پیشگفتار

با توجه به نیازی که به وجود یک منبع نسبتاً جامع و کامل در مورد اقتصادسنجی داده‌های تابلویی^۱ به زبان فارسی احساس می‌شود، تلاش گردید تا حاصل مطالعات، گردآوریها و تحقیقات چندین ساله، علی‌الخصوص در دوران تحصیلات عالی بر روی تئوریه‌ها و کاربردهای این نوع داده‌ها، به صورت یک مجموعه کاربردی گردآوری و ارائه شود.

مخاطبان اصلی این مجموعه دانشجویان کارشناسی ارشد، دکتری و تمامی علاقه‌مندان به اقتصادسنجی (آشنا به مبانی این علم) هستند. در تهیه و ارائه مطالب سعی شده است تا استفاده‌کنندگان بتوانند حتی الامکان بدون وارد شدن به مسائل و اثباتهای نظری پیچیده، به صورت ساده با تمام مراحل لازم برای انجام یک تحقیق عملی مبتنی بر داده‌های تابلویی (مدل‌سازی، انتخاب روش مناسب برای برآورد ضرایب و آزمونهای مربوط) آشنا شوند.

شایان ذکر است، به علت گستردگی و همچنین تازگی و نوپا بودن برخی مباحث مطروح در این باب (مانند: Panel Co-integration و Panel Unit Root) مسلماً نمی‌توان در یک مجلد حق مطلب را به خوبی ادا نمود، ولی تلاش بر این بوده است تا بیشتر مطالب و موارد مربوط پوشش داده شود. البته امید است در چاپهای آتی و یا مجلدات دیگر بتوان مطالب بیشتر، عمیق‌تر و جدیدتری را ارائه کرد. مسلماً نوشتار حاضر خطاها و کمبودهای زیادی دارد که تماماً بر عهده نویسندگان بوده و در این باره نظرات و پیشنهادات ارزنده مخاطبان را با دل و جان پذیرا هستند.

---

1. panel data

در مراحل مختلف تهیه این کتاب نگارندگان بیش از هر کس خود را مدیون دانشجویانی می‌دانند که در طول سالهای گوناگون با آنها مباحث این کتاب را مورد بحث و بررسی قرار داده‌اند و با واکنش خود در بهبود چگونگی ارائه مفاهیم آن مؤثر بوده‌اند.

همچنین از همکاری صمیمانه دست‌اندرکاران سازمان «سمت» که امکان چاپ این کتاب را فراهم آورده‌اند، بالاخص از گروه اقتصاد این سازمان، مدیر محترم گروه اقتصاد جناب آقای دکتر عزتی و خانمها کشوری، شجاعی، حیدری و مشایخی که کوششها و پیگیریهای بی‌دریغشان چاپ کتاب حاضر را ممکن ساخت تشکر و سپاسگزاری می‌نماییم.

در پایان نویسندگان بر خود لازم می‌دانند تا مراتب قدردانی و تشکر خود را از تمامی کسانی که در تهیه این کتاب مساعدت فرموده‌اند، ابراز کنند.

رنج‌بور- کریمی

گروه اقتصاد دانشگاه تبریز

تابستان ۱۳۹۲